

WIEŚCI GMINNE

bezpłatny biuletyn informacyjny dla mieszkańców Gminy Biskupiec

Od września start gminnej komunikacji publicznej!

str. 2

Nowe auto dla OSP Piotrowice!

str. 4

str. 6

Pół wieku razem. Złote Gody mieszkańców

str. 8

Harmonogram wywozu odpadów na III kwartał

ROZKŁAD JAZDY GOTOWY!

Wójt Gminy Biskupiec
mgr inż. Arkadiusz Dobek
e-mail: ugb@gminabiskupiec.pl

LIPIEC 2021

Gmina z dofinansowaniem na utworzenie linii komunikacyjnych

Jednym z najczęstszych problemów poruszanych przez mieszkańców na zebraniach wiejskich był dostęp do transportu publicznego. Brak możliwości dojazdu do poszczególnych miejscowości naszej gminy, był szczególnym utrudnieniem dla seniorów. Teraz to się zmienia. Od września startuje gminna komunikacja publiczna. Jeden autobus będzie kursował przez wszystkie miejscowości gminy w przystępnych godzinach. Poniżej pierwszy rozkład jazdy!

W czerwcu nastąpiło podpisanie umowy z Wojewodą Warmińsko-Mazurskim na dofinansowanie zadania polegającego na utworzeniu linii komunikacyjnych, na których będą wykonywane przewozy autobusowe o charakterze użyteczności publicznej. Zadanie realizowane będzie w ramach Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych. Na realizację tego zadania z budżetu państwa Gmina Biskupiec pozyskała 70 434, 00 zł. Pierwsze linie autobusowe zostaną uruchomione już od 1 września. Przedsięwzięcie to zwiększy dostęp do transportu naszym mieszkańcom oraz usprawni komunikację w regionie.

Zachęcamy do korzystania z tego rozwiązania. Poniżej oraz na kolejnej stronie prezentujemy pierwszy rozkład jazdy, który obowiązywał będzie od 1 września. Autobus kursuje od poniedziałku do piątku na każdej z tras, z wyłączeniem świąt.

Miejscowość	Godzina	Miejscowość	Godzina	Kilometry
KURS I – 24 km				
Wielka Tymawa	6:50	Osówko	6:55	3 km
Osówko	6:55	Sumin	7:00	2 km
Sumin	7:00	Mierzyn	7:05	2 km
Mierzyn	7:05	Rywałdzik	7:10	3 km
Rywałdzik	7:10	Wardęgowo	7:15	4 km
Wardęgowo	7:15	Lipinki	7:20	3 km
Lipinki	7:20	Sędzice	7:25	3 km
Sędzice	7:25	Biskupiec I	7:30	3 km
Biskupiec I	7:30	Biskupiec rynek	7:32	1 km
KURS II – 32 km				
Biskupiec rynek	7:32	Ostrowite dworzec	8:00	11 km
Ostrowite dworzec	8:00	Ostrowite I	8:05	2 km
Ostrowite I	8:05	Osetno	8:10	2 km
Osetno	8:10	Łąkorek	8:15	2 km
Łąkorek	8:15	Łąkorz	8:20	4 km
Łąkorz	8:20	Gaj	8:25	2 km
Gaj	8:25	Bielice PKP	8:30	4 km
Bielice PKP	8:30	Bielice CPN	8:32	1 km
Bielice CPN	8:32	Biskupiec rynek	8:37	3 km
Biskupiec rynek	8:37	Biskupiec I	8:40	1 km
KURS III- 17 km				
Biskupiec I	8:40	Podlasek	8:50	5 km
Podlasek	8:50	Podlasek Mały	8:55	2 km
Podlasek Mały	8:55	Słupnica	9:00	3 km
Słupnica	9:00	Piotrowice	9:05	3 km
Piotrowice	9:05	Biskupiec I	9:10	3 km
Biskupiec I	9:10	Biskupiec rynek	9:12	1 km
KURS IV – 29 km				
Biskupiec rynek	9:15	Wonna	9:30	11 km
Wonna	9:30	Wielka Wólka	9:35	3 km
Wielka Wólka	9:35	Szwarcenowo	9:40	4 km
Szwarcenowo	9:40	Czachówki	9:45	6 km
Czachówki	9:45	Biskupiec rynek	9:50	4 km
Biskupiec rynek	9:50	Biskupiec I	9:52	1 km

KURS V- 38 km				
Biskupiec I	11:22	Biskupiec rynek	11:25	1 km
Biskupiec rynek	11:25	Piotrowice	11:30	3 km
Piotrowice	11:30	Słupnica	11:35	3 km
Słupnica	11:35	Podlasek Mały	11:40	3 km
Podlasek Mały	11:40	Podlasek	11:45	2 km
Podlasek	11:45	Wielka Tymawa	11:50	3 km
Wielka Tymawa	11:50	Osówko	11:55	3 km
Osówko	11:55	Sumin	12:00	2 km
Sumin	12:00	Mierzyn	12:05	2 km
Mierzyn	12:05	Rywałdzik	12:10	3 km
Rywałdzik	12:10	Wardegowo	12:15	4 km
Wardegowo	12:15	Lipinki	12:20	3 km
Lipinki	12:20	Sędzice	12:25	3 km
Sędzice	12:25	Biskupiec I	12:30	3 km
KURS VI – 33 km				
Biskupiec I	12:30	Biskupiec rynek	12:33	1 km
Biskupiec rynek	12:33	Bielice CPN	12:38	3 km
Bielice CPN	12:38	Bielice PKP	12:40	1 km
Bielice PKP	12:40	Gaj	12:45	4 km
Gaj	12:45	Łąkorz	12:50	2 km
Łąkorz	12:50	Łąkorek	12:55	4 km
Łąkorek	12:55	Osetno	13:00	2 km
Osetno	13:00	Ostrowite I	13:05	2 km
Ostrowite I	13:05	Ostrowite dworzec	13:10	2 km
Ostrowite dworzec	13:10	Biskupiec I	13:30	12 km
KURS VII - 18 km				
Biskupiec I	13:30	Biskupiec rynek	13:33	1 km
Biskupiec rynek	13:33	Czachówki	13:38	4 km
Czachówki	13:38	Szwarcenowo	13:43	6 km
Szwarcenowo	13:43	Wielka Wólka	13:48	4 km
Wielka Wólka	13:48	Wonna	13:53	3 km

*(D)- kursuje od poniedziałku do piątku oprócz świąt

Zachęcamy do szczepień w Ośrodku Zdrowia w Biskupcu

Szczepionka przeciw COVID-19 to jeden z najważniejszych elementów, dzięki któremu możemy powstrzymać epidemię. Nasze zaszczepienie się, to nie tylko ochrona dla nas. To także ochrona naszych rodziców, dziadków, dzieci i przyjaciół.

Szansą na zatrzymanie pandemii jest wytworzenie odporności zbiorowej. Odporność zbiorowa zgodnie z definicją WHO występuje,

gdy większość populacji jest odporna na zakażenie chorobą. Jest to szansa na skuteczne powstrzymanie pandemii, dlatego ważne jest by zaszczepiło się jak najwięcej osób. **Zachęcamy więc do szczepień w Ośrodku Zdrowia w Biskupcu.** Na chwilę obecną dostępne są szczepionki: Pfizer i Johnson & Johnson. Rejestracja na szczepienie tel. 56 47 45 009 lub 56 47 45 074. Transport dla osób z niepełnosprawnościami lub wykluczonych komunikacyjnie: tel. 535 466 335

Piotrowice z nowym wozem strażackim

W lipcu przy remizie OSP Piotrowice odbyło się oficjalne przekazanie lekkiego samochodu specjalnego Ford Transit. W uroczystości wzięli udział m.in. Wójt Gminy Arkadiusz Dobek, Komendant Gminy Grzegorz Dembek, Poseł Zbigniew Ziejewski, Starosta Nowomiejski Andrzej Ochlak.

Samochód został zakupiony przez Gminę Biskupiec na potrzeby jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Piotrowicach. Doposażenie OSP Piotrowice w nowszy, używany aczkolwiek w pełni sprawny technicznie i spełniający normy bezpieczeństwa samochód, pozwoli na realizację misji strażaków, która zakłada podejmowanie wszelkich działań na rzecz ratowania zagrożonego życia i zdrowia ludzkiego, wszelkiego mienia i środowiska naturalnego – nawet z narażeniem życia. Przekazanie samochodu zwiększy możliwości jednostki przy udzielaniu pomocy ofiarom zdarzeń drogowych, ułatwi prowadzenie działań ratowniczych oraz ochronę mieszkańców gminy, co wpłynie na poprawę poziomu bezpieczeństwa na terenie Gminy Biskupiec.

Ford zastąpił Poloneza

Pamiątkowe zdjęcie uczestników wydarzenia

Kluczyki, dokumenty oraz akt przekazania wręczyli Zastępca Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej Józef Dobies, Prezes Zarządu Oddziału Gminnego Związku OSP RP w Biskupcu Arkadiusz Dobek, Prezes Zarządu Oddziału Powiatowego Związku OSP RP Andrzej Ochlak oraz Poseł na Sejm Zbigniew Ziejewski.

Ford zastąpił wysłużonego Poloneza, którego jednostka w Piotrowicach używała przez ok 10 lat. Po części oficjalnej strażacy z Piotrowic zaprosili zebranych gości na poczęstunek.

Prawie 9 milionów złotych na drogi w Gminie Biskupiec

Kolejne dofinansowania na drogi i kolejne, duże pieniądze na remont dróg w Gminie Biskupiec. Tym razem to prawie 9 mln złotych z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg na rozwój infrastruktury naszej małej ojczyzny.

Tak duże dofinansowanie dotyczy dwóch dróg: Łąkorz-Mec oraz Krotoszyny-Szwarcenowo-Wonna. W pierwszym przypadku dofinansowanie wyniosło 855 022, 58 zł, a całkowita wartość projektu to 1 425 037, 63 zł. Wkład własny gminy wyniesie 570 015, 05 zł.

Na drogę powiatową Krotoszyny-Szwarcenowo-Wonna przyznano dofinansowanie w kwocie 8 049 275, 00 zł, a całkowita wartość projektu to 12 383 500, 00 zł. Wkład własny (4 334 225, 00 zł), poniosą po połowie Gmina Biskupiec i Powiat Nowomiejski na mocy umowy partnerskiej podpisanej w zeszłym roku przez Wójta Gminy Biskupiec Arkadiusza Dobek i Starostę Nowomiejskiego Andrzeja Ochlaka.

Wójt Gminy Biskupiec i Wojewoda Warmińsko-Mazurski

Ponadto gmina podpisała już umowę z wykonawcą na remont drogi gminnej w Osetnie. Tutaj dofinansowanie przyznano z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Termin wykonania zadania to koniec sierpnia tego roku.

Czas na przebudowę stacji uzdatniania wody w Łąkorku

Gmina Biskupiec złożyła wniosek o wsparcie dla gmin z przeznaczeniem na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane w miejscowościach, w których funkcjonowały zlikwidowane państwowe przedsiębiorstwa gospodarki rolnej. Pieniądze te zostaną przeznaczone na przebudowę stacji uzdatniania wody w Łąkorku.

Dnia 17 czerwca 2021r. przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego z naszego województwa spotkali się w miejscowości Kamionek (gm. Szczytno), aby odebrać promesy na wsparcie gmin popegeerowskich.

Wójt Gminy Biskupiec Arkadiusz Dobek przyjął z rąk Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Artura Chojckiego oraz Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji Błażeja Pobożego promesę opiewającą na kwotę 300 000 zł dla Gminy Biskupiec na przebudowę stacji uzdatniania wody w Łąkorku.

Współpraca polsko-grecka

Polsko - Grecka Izba Przemysłowo – Handlowa proponuje współpracę młodzieżową. Przedstawicielka izby gościła w gminie Biskupiec.

W kwietniu w siedzibie Urzędu Gminy w Biskupcu u Wójty Gminy Biskupiec Arkadiusza Dobek gościli Barbara Geresz – przedstawicielka Polsko-Greckiej Izby Przemysłowo-Handlowej, Zbigniew Ziejewski Poseł na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej oraz Marzena Gapska Dyrektor Zespołu Szkół w Bielicach.

Spotkanie dotyczyło zawiązania współpracy, której efektem ma być wymiana grup uczniów szkół ponadpodstawowych z Polski i Grecji. Planowana współpraca miałaby objąć młodzież z powiatu nowomiejskiego, w tym również z Gminy Biskupiec.

O dalszych etapach współpracy będziemy informować na łamach Wieści Gminnych

Absolutorium dla Wójty

W dniu 28 maja 2021r. odbyła się sesja Rady Gminy Biskupiec. Były to obrady szczególne i bardzo ważne dla samorządu gminy. Najważniejszym punktem obrad była ocena pracy Wójty Gminy i podjęcie decyzji w sprawie udzielenia wotum zaufania i absolutorium za ubiegły rok budżetowy.

W głosowaniu uczestniczyło 15 radnych – wszyscy jednomyślnie poparli zarówno udzielenie wotum zaufania, jak i udzielenie absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2020 rok.

Wójt Arkadiusz Dobek podziękował za udzielenie wotum zaufania i absolutorium oraz za owocną współpracę, dzięki której udało się zrealizować wiele inwestycji w 2020r.

Złote i Diamentowe Gody mieszkańców

Ślubowali sobie miłość, wierność i uczciwość małżeńską i ponad pół wieku trwają przy złożonej sobie przysiędze. Dnia 16 czerwca 2021r. dwadzieścia osiem par z terenu Gminy Biskupiec świętowało swój życiowy sukces, długoletnie pożycie małżeńskie.

Wyjątkowa uroczystość odbyła się w Gminnym Ośrodku Kultury w Biskupcu. Słowa uznania pod adresem dostojnych Jubilatów, podziękowania za zgodne i długie pożycie małżeńskie i za piękny przykład do naśladowania przez młode pokolenia złożyli Wójt Gminy Biskupiec Arkadiusz Dobek, Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego Beata Jaroszevska i Przewodniczący Rady Gminy Biskupiec Kazimierz Załęwski. Następnie wręczyli Jubilatom kwiaty, medale oraz życzenia.

Niespodziankę dla Jubilatów przygotował Klub Seniora „Radość” z Biskupca. Przewodnicząca Klubu Halina Grzyb w imieniu Klubu wręczyła parom życzenia. Po części oficjalnej wzniesiono toast za zdrowie i pomyślność w dalszym życiu rodzinnym.

Pary obchodzące jubileusz 50-lecia pożycia małżeńskiego w 2021: Barbara i Adam Adamczyk, Agnieszka i Edmund Derkowscy, Renata i Edmund Dombrowscy, Gabriela i Józef Duchniccy, Krystyna i Kazimierz Falkowscy, Irena i Adam Kliniccy, Halina i Andrzej Korytowscy, Gabriela i Andrzej Kudzia, Barbara i Jan Kulpa, Mirosława i Edmund Moczadło, Gertruda i Henryk Modrzejewscy, Teresa i Kazimierz Mroczyńscy, Teresa i Franciszek Mucińscy, Halina i Roman Paczkowscy, Teresa i Jan Pawłowscy, Janina i Jan Skarzyńscy, Janina i Włodzimierz Sowińscy, Krystyna i Wiesław Sudaj, Elżbieta i Eugeniusz Szczygłowski, Anna i Edmund Wojenkowscy, Jadwiga i Henryk Łagnowscy

Pary obchodzące jubileusz 60-lecia pożycia małżeńskiego w 2021: Urszula i Edward Bajtkiewicz, Zofia i Henryk Kowalscy

Pary obchodzące jubileusz 60-lecia pożycia małżeńskiego w 2020: Jadwiga i Mieczysław Czaplińscy, Kazimiera i Edward Mikulą, Lidia i Mieczysław Papka, Agnieszka i Władysław Pisarscy, Halina i Tadeusz Tomczyk

Sołtysi uhonorowani

Dzień Sołtysa to coroczne polskie święto obchodzone 11 marca, które ma na celu okazanie wdzięczności i szacunku sołtysom za ich pracę oraz zwrócenie uwagi społeczeństwa na rolę sołtysa w polskiej wsi. W tym roku w związku z trwającą pandemią uroczystość została zorganizowana dopiero w czerwcu.

18 czerwca w Świetlicy Wiejskiej w Lipinkach zebrali się niemal wszyscy Sołtysi z terenu naszej gminy. Po przywitaniu wszystkich obecnych na uroczystości, Wójt Gminy Arkadiusz Dobek, Sekretarz Gminy Julia Baranowska, Przewodniczący Rady Gminy Kazimierz Zalewski, Poseł Zbigniew Ziejewski oraz Starosta Nowomiejski Andrzej Ochlak wręczyli Sołtysom pamiątkowe upominki.

Udział w spisie powszechnym to Twój obowiązek

Trwa Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021. Podstawową metodą spisu jest samospis internetowy.

Wystarczy wejść na stronę GUS i wypełnić formularz spisu – wy

Jeżeli nie możesz wykonać tego przez internet:

- zadzwoń na infolinię: 22 279 99 99 i spisz się przez telefon
- spisz się w Urzędzie Gminy w Biskupcu, pok. nr 7 (parter)

Zaplanowany na 2021 r. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań będzie w pełni realizowany przy użyciu interaktywnego formularza spisowego dostępnego na stronie GUS. Obowiązkiem spisowym są objęte:

- osoby fizyczne stale zamieszkałe i czasowo przebywające w mieszkaniach, budynkach i innych zamieszkałych pomieszczeniach nie będących mieszkaniami na terenie Polski, osoby fizyczne nie mające miejsca zamieszkania;
- mieszkania, budynki, obiekty zbiorowego zakwaterowania i inne zamieszkałe pomieszczenia nie będące mieszkaniami.

Deklaracja dotycząca źródeł ciepła i spalania

Dnia 1 lipca 2021 roku rozpocznie się proces składania deklaracji do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków, który ma na celu zebranie wszystkich danych dotyczących źródeł ciepła i spalania paliw w budynkach mieszkalnych i niemieskalnych.

Każdy budynek, który posiada źródło ciepła lub spalania paliw do 1 MW (np. piec, miejska sieć ciepłownicza, pompa ciepła etc.) należy zgłosić wypełniając odpowiednią deklarację.

Deklarację można złożyć samodzielnie, bez wychodzenia z domu, żeby to zrobić musisz posiadać profil zaufany albo podpis elektroniczny. Deklarację składa właściciel/zarządca budynku – wystarczy wejść na stronę www.zone.gunb.gov.pl.

Nie masz dostępu do internetu albo podpisu elektronicznego? Deklarację możesz złożyć w Urzędzie Gminy w Biskupcu osobiście (pok. nr 3 (parter) – naprzeciwko KASY) – lub listownie.

W razie pytań prosimy o kontakt: tel. 56 47 47 978 i/lub 533 344 882 albo mail: ppszczolkowska@gminabiskupiec.pl

Harmonogram wywozu odpadów III kwartał 2021

Harmonogram odbioru odpadów dla Gminy Biskupiec na III kwartał 2021r				
Miejscowość	Rodzaj odpadu	Daty odbioru odpadów w poszczególnych miesiącach		
		Lipiec	Sierpień	Wrzesień
Szwarcenowo Wonna Wielka Wólka Czachówki Bielice Krotoszyny	Odpady komunalne zmieszane	5, 19	2, 16, 30	13, 27
	Metale i tworzywa sztuczne	5, 19	2, 16	6, 20
	Szkło	26	23	27
	Papier	12	9	13
	BIO	12, 26	9, 23	6, 20
	Popiół	-	-	-
Biskupiec Fitowo Piotrowice Piotrowice Małe Podlasek Mały Słupnica	Odpady komunalne zmieszane	6, 20	3, 17, 31	14, 28
	Metale i tworzywa sztuczne	6, 20	3, 17	7, 21
	Szkło	27	24	28
	Papier	13	10	14
	BIO	13, 27	10, 24	7, 21
	Popiół	-	-	-
Łąkorz Gaj Lipinki Osetno Ostrowite Łąkorek Wardęgowo	Odpady komunalne zmieszane	7, 21	4, 18	1, 15, 29
	Metale i tworzywa sztuczne	7, 21	4, 18	8, 22
	Szkło	28	25	29
	Papier	14	11	15
	BIO	14, 28	11, 25	8, 22
	Popiół	-	-	-

Harmonogram odbioru odpadów dla Gminy Biskupiec na III kwartał 2021r				
Miejscowość	Rodzaj odpadu	Daty odbioru odpadów w poszczególnych miesiącach		
		Lipiec	Sierpień	Wrzesień
Wielka Tymawa Sumin Mierzyn Rywałdzik Osówko Podlasek Babalice Sędzice	Odpady komunalne zmieszane	8, 22	5, 19	2, 16, 30
	Metale i tworzywa sztuczne	8, 22	5, 19	9, 23
	Szkło	29	26	30
	Papier	15	12	16
	BIO	1, 15, 29	12, 26	9, 23
	Popiół	-	-	-
Biskupiec ADM Osiedle Wspólnoty Mieszkaniowe	Odpady komunalne zmieszane	2, 9, 16, 23, 30	6, 13, 20, 27	3, 10, 17, 24
	Metale i tworzywa sztuczne	6, 20	3, 17	7, 21
	Szkło	27	24	28
	Papier	13	10	14
	BIO	2, 9, 16, 23, 30	6, 13, 20, 27	3, 10, 17, 24
	Popiół	-	-	-

Odpady powinny być wystawione przed posesją od godz. 7.00 w dniu wywozu
 Zbiórka odpadów wielkogabarytowych (na zgłoszenie pod nr 56 47 45 037 do dnia poprzedzającego odbiór odpadów)
 nastąpi od dnia 27.09.2021r.
 Oplatę śmieciową należy wpłacać u sołtysa, w kasie znajdującej się w Urzędzie Gminy
 lub na konto Nr: 73 9484 1121 2002 0100 0286 0023

Biuletyn informacyjny

WIEŚCI GMINNE

Redagowanie, projekt i skład:
DANIEL ZDANOWSKI

HISTORYCZNE WIEŚCI GMINNE

O HISTORII NASZEJ GMINY

W TYM NUMERZE:

- Złoty żubr został w Ostrowitem - rozmowa z Henryką Kołpacką
- Ułan z Łąkorza - historia Alfonsa Radackiego
- Piękno starej fotografii - historia rodziny Radackich na zdjęciach
- Z kredensika Cioci Irenki, czyli garść przepisów z dawnych lat

Milej lektury!

Szanowni Czytelnicy!

Bardzo się cieszymy z możliwości współpracy z Państwem w trakcie przygotowywania kolejnych numerów Wieści Historycznych. Dziś na naszych łamach zamieściliśmy sporo materiału przygotowanego przez panią Wiesławę Radacką. Wiem, że rodzina Radackich bada swoją historię, buduje drzewo genealogiczne, zbiera stare zdjęcia i opowieści o przodkach.

W ostatnich latach, z różnych przyczyn, wiele rodzin zainteresowało się swoją historią. Ze zwykłej ciekawości, z potrzeby przynależności i utożsamiania się z określoną grupą, lub dla uratowania wiedzy, która może przepaść wraz z odejściem najstarszych członków rodziny. Poznawanie historii własnej rodziny jest dużo bardziej interesujące i emocjonujące niż poznawanie historii powszechnej. Jeśli w Państwa rodzinie nikt jeszcze tego nie robi, to serdecznie zachęcam. Przynależność do rodziny i jej historii daje poczucie osadzenia i wewnętrznej siły.

Mówi się, że każdy człowiek powinien wiedzieć skąd pochodzi i dokąd zmierza. Zapraszam do lektury.

Ewa Adamczak

*Klub Miłośników Lokalnej
Historii działający przy
Gminnym Ośrodku Kultury
w Biskupcu*

*Redakcja bieżącego numeru:
Ewa Adamczak, Wiesława Radacka,
Aleksandra Gąsiorowska*

Złoty żubr został w Ostrowitem!

Autorka: Ewa Adamczak

Na podstawie rozmowy z panią Henryką Kołpacką i zapisków kroniki szkolnej.

Liga Ochrony Przyrody to najstarsza organizacja ekologiczna w Polsce. Powstała w 1925r. na terenie Wielkopolski i Pomorza. Od 1928r. stała się organizacją ogólnonarodową. Godłem stowarzyszenia jest do dziś stylizowany żubr z nazwą organizacji. Druga wojna światowa przerwała działalność LOP, ale już 17 lipca 1945 r. zaczęło działać ponownie. W całej Polsce powstały tysiące kół Ligi Ochrony Przyrody. W okresie powojennym, koło takie powstało również stowarzyszenie w Szkole Podstawowej w Ostrowitem.

Pani Henryka Kołpacka (z domu Grzegorzcyk) rozpoczęła pracę w ostrowickiej szkole w roku szkolnym 1955/56 i od razu została opiekunką szkolnego koła LOP. Do koła należała większość uczniów szkoły. Koło wykonywało wiele prac, jak np. sadzenie lasu, żywopłotów, parku i sadu szkolnego, zbieranie i gromadzenie karmy oraz dokarmianie w zimie ptaków i leśnych zwierząt. Gromadzono spore zapasy kapusty, buraków, zbożowego pośladu i innych produktów, które kopcowano lub przechowywano w budynku gospodarczym szkoły. Potem zimą rozwożono do paśników i karmników. Poniżej zdjęcie pani Henryki z uczniami podczas rozładunku wozu z kapustą (w tle budynek szkolny).

Zima na przełomie roku 1969/70 była bardzo mroźna i śnieżna, spowodowało to duży spadek frekwencji uczniów na lekcjach. W styczniu i lutym 1970 r. do szkoły docierała tylko połowa uczniów. Mimo to, szkolne koło LOP pracowało ze wzmożoną siłą. Pomagano ptakom oraz zwierzętom leśnym przetrwać zimę.

12 lutego 1970r. koło Ligi Ochrony Przyrody ze Szkoły Podstawowej w Ostrowitem, pracujące pod opieką pani Henryki Kołpackiej, za swoją wytężoną pracę zajęło pierwsze miejsce w województwie i otrzymało nagrodę w wysokości 400 zł. W październiku tego roku, rozstrzygnięto też konkurs na najlepsze koło LOP w kraju. Pierwsze miejsce zajęło koło z Ostrowitego ! W nagrodę do szkoły powędrowała przechodnia statuetka żubra i 5000 zł. W listopadzie pani Henryka Kołpacka pojechała do Warszawy na uroczystą galę i odbiór nagród. Do szkoły przyjechała ekipa Polskiego Radia Rozgłośni Olsztyńskiej i przeprowadziła wywiad z uczniami i opiekunką koła LOP. Krótka notatka pojawiła się również w Gazecie Olsztyńskiej.

Koło pracowało systematycznie, latem i jesienią zbierano karmę i budowano karmniki a zimą dokarmiano zwierzęta. Uczniowie pracowali w tzw. patrolach (po trzy osoby), które miały pod opieką poszczególne paśniki. Do paśników dzieci dowoziły karmę i lizawki na sankach. Starano się, aby w każdej trójce był ktoś silny, ponieważ najczęściej droga do paśników była trudna, przez zasypy śniegu, nierówności terenu i las. Przy okazji patrole zbierały napotkane wnyki, których spore ilości znoszono do szkoły, a potem przekazywano milicji.

Wiosną uczniowie pracowali w Szkółce Zadrzewieniowej w Nawrze i przy sadzeniu lasu za Łąkorzem. Wszystkie te prace wykonywane były w soboty i niedziele. Uczniowie wraz z opiekunem praktycznie nie mieli dni wolnych. Współpraca ze szkołą w Nawrze trwała kilka lat. Opiekunką wszystkich tych prac i wyjazdów była pani Henryka Kołpacka.

Złoty żubr był nagrodą przechodnią, czekano więc na rozstrzygnięcie konkursu na najlepsze koło LOP w roku 1971. I znów wielka radość i satysfakcja ! Koło LOP z Ostrowitego ponownie zajęło pierwsze miejsce w kraju ! I znów wyjazd do Warszawy po odbiór nagrody. W pamięć zapadł szczegół, że tym razem na gali, pani Henryka siedziała obok ówczesnego ministra oświaty Henryka Jabłońskiego. Zgodnie z regulaminem teraz Żubr pozostał w Ostrowitem na stałe. I jest tam do dziś. Na naszą prośbę, pani Henryka wypożyczyła go ze szkoły, aby zrobić sobie pamiątkowe zdjęcie.

Pani Henryka będąc już od wielu lat na emeryturze, często wspomina niełatwą pracę w tamtym okresie. Poza prowadzeniem lekcji spoczywało na niej wiele obowiązków zajmujących czas i siły, często kosztem rodziny. Za swoją wieloletnią sumienną pracę została odznaczona przez zarząd wojewódzki LOP srebrną odznaką LOP, przez Ministra Oświaty nagrodą specjalną i przez Radę Państwa złotym krzyżem zasługi.

Poniżej jeszcze jedno ciekawe zdjęcie ze zbiorów pani Henryki, lata 50-te, kadra nauczycielska w drodze z kościoła do szkoły w Ostrowitem.

Ułan z Łąkorza

Autorka: Wiesława Radacka

To historia spisana na podstawie rodzinnych pamiątek, zdjęć i dokumentów, a także wspomnień przekazanych przez mojego teścia Alfonsa Radackiego swoim dzieciom. Opisana tu będzie jego służba wojskowa, wojna oraz niewola, a to tylko niewielka część jego życia.

Alfons Radacki, 1938r.

Alfons Radacki, jednostka wojskowa Grudziądz, 1937r.

Alfons Radacki (urodzony w 1914 roku) rozpoczął służbę wojskową 8 listopada 1936 roku, w wieku 22 lat. Został wcielony do 8. Pułku Strzelców Konnych, w jednostce w Grudziądzu. Po kilku miesiącach został wysłany do szkoły podoficerskiej w Chełmnie. Służbę wojskową zakończył po prawie dwóch latach, 22 września 1938 roku jako kapral.

Alfons Radacki (pierwszy z lewej), Chełmno, 1938r.

Wrócił do Łąkorza, gdzie z rodzicami pracował na gospodarstwie rolnym. Gdy nastał rok 1939, Alfons Radacki został zmobilizowany (24 sierpnia) do 18 Pułku Ułanów Pomorskich, który stacjonował w Grudziądzu, został przydzielony do plutonu działek przeciwpancernych. W pułku były 4 działka, obsługa każdego z nich składała się z dowódcy - jednym z nich był właśnie Radacki, 4 żołnierzy, 2 koniowodów, 1 woźnicy i 10 koni. 31 sierpnia wraz z dwoma innymi ułanami otrzymał rozkaz patrolowania wsi Lichnowy (okolice Chojnic). Gdy Alfons wrócił z patrolu w pułku został ogłoszony alarm bojowy, był to 1 września 1939 roku. Rozpoczęła się wojna. Pluton zajął pozycje bojowe w okolicach Chojnic. Nad ranem zostali poinformowani o pojawieniu się niemieckich czołgów. Działon Radackiego oddał 8 strzałów w kierunku czołgów niszcząc 4 z nich. W wyniku strzelaniny z wrogiem zginął dowódca plutonu Roman Ciesielski. Po ataku czołgów pojawiła się niemiecka piechota, która otrzymała wsparcie artyleryjskie. Było już południe, ułani otrzymali rozkaz wycofania się w związku z ostrym ostrzałem. We wsi Raclawki Radacki i jego pluton dowiedzieli się o szarży 18. Pułku Ułanów Pomorskich pod Krojantami, w której zginął dowódca pułku Mastalerz i wielu ułanów. Alfons Radacki w tej szarży bezpośrednio nie uczestniczył. Walki nadal trwały, na niebie pojawiły się samoloty wroga. Posypały się serie pocisków, jeden z nich trafił konia Radackiego. Zwierzę padło martwe przygniatając go swoim ciężarem. Tak leżał jakiś czas nie mając siły wydostać się spod martwego konia. Dopiero przechodząca piechota Wojska Polskiego oswobodziła go. Alfons ruszył razem z nimi. 18 Pułk Ułanów Pomorskich został rozbity, część ułanów trafiła do niewoli, część zginęła, inni przyłączyli się do innych formacji wojskowych, gdzie dalej walczyli. Dnia 7 września 1939 roku Alfons Radacki dostał się do niewoli niemieckiej w Sypniewie, w okolicach Bornego Sulinowa. Tam, w obozie przejściowym (Stalag II E) dla jeńców wojennych, przebywał do 21 czerwca 1940 roku, wtedy został zwolniony z niewoli i stał się robotni-

kiem przymusowym. Z obozów w Sypniewie, Nadarzac i Kołomina setki jeńców zostało skierowanych na wyspę Wolin. Alfons Radacki jako robotnik przymusowy nadal został w Sypniewie, pracował u niemieckiego gospodarza. Dopiero 25 stycznia 1944 roku został wysłany na wyspę Wolin. Tam też pracował jako robotnik przymusowy w gospodarstwie (folwarku), może dlatego, że miał wykształcenie rolnicze. Pozostali jeńcy trafili do innych istniejących tam obozów pracy. Najgorzej mieli ci, którzy trafili do pracy przy budowie broń V-3, ponieważ zostali rozstrzelani.

Alfons Radacki, zdjęcie z niewoli, rok 1945

W lutym 1945 roku - zbliżał się koniec wojny, Niemcy zaczęli opuszczać tereny zachodnie i niewola Alfonsa Radackiego dobiegła końca. Zaczął swoją pieszą wędrówkę do domu w Łąkorzu, a właściwie do Płowęża, ponieważ jego rodzice byli wysiedleni z gospodarstwa. 15 lutego 1945 roku podczas tej wędrówki został zatrzymany przez wojska radzieckie i po 3 dniach, 18 lutego wypuszczony. Dokładnie nie wiadomo jak długo trwała ta droga do domu. Radacki jednak bardzo krótko cieszył się swobodą w rodzinnym domu, bo już 12. kwietnia 1945 roku został zmobilizowany do II Armii Wojska Polskiego – 12 Dywizji Poznańskiej. I tak jeszcze do 26 listopada 1945 roku trwała jego służba wojskowa. Gdy wrócił z wojska, okazało się, że jego ojciec Ryszard Radacki był aresztowany, bo nie zapłacił podatku rolnego. Ówczesna władza nie brała pod uwagę tego, że lata powojenne były dla większości ciężkim okresem. Alfons poszedł na posterunek milicji w Łąkorzu w wojskowym mundurze oswobodzić ojca. Powiedział, że już tyle lat siedział w niemieckiej niewoli, że może jeszcze trochę posiedzieć, a niech starego człowieka wypuszczą. Jednak nie udało się, usłyszał, że jak zapłaci zaległy podatek to ojciec wyjdzie wolny. Nie mając wyjścia Alfons Radacki

pożyczył pieniądze i zapłacił. Ojciec Ryszard wrócił do domu. Szykany były spowodowane tym, że rodzice Alfonsa mieli prawie 30 ha ziemi, przez co byli krzywdząco uznawani za kułaków, a to często prowadziło do prześladowań i gnębienia. Później już nastał czas pracy Alfonsa na roli, którą bardzo lubił, i która sprawiała mu przyjemność i satysfakcję mimo, że po wojnie było bardzo ciężko. I tak były ułan spokojnie, wytrwale pracował na gospodarstwie patrząc na rezultaty swojej pracy do końca swojego życia. Alfons Radacki zmarł 1989 roku.

Piękno starej fotografii

Autorka: Wiesława Radacka

Właściwie niewiele jest tu do napisania, nie dlatego że nie mam o czym pisać, ale dlatego, że przedstawione zdjęcia mówią same za siebie. Są tak piękne, że zastąpią wszystkie słowa jakie chciałabym użyć.

Te stare zdjęcia z przełomu XIX i XX wieku przedstawiają: stroje z epoki, upięcie włosów, nakrycia głowy oraz inne elementy ubioru a także wystrój mieszkań czy też krajobraz.

Oglądajmy je z pasją, bo jest tu czas zatrzymany w kadrze. c.d.n.

*A. v. Kozłowski, Briesen Westpr.
photogr. Atelier, neben dem Vereinshause.*

*Marianna (z domu Kamińska) i Jan Zawaccy z dziećmi,
Marianną (ur. 1888r.), Zygfrydem (1892r.), Alfonsem
(1889r.) i Hipolitem (1881r.)*

*Marianna Radacka z dziećmi, Rufiną (ur. 1909) i Al-
fonsem (ur. 1914r., ułan z poprzedniego artykułu)*

Leokadia Malinowska (z domu Śmiechowska) z mężem

Zdjęcie dzieci, nie wiemy kogo przedstawia

27. **Konfitura z róży.** Specjalny gatunek róży czerwonej, zwanej cukrową, obrać starannie każdy listek z białych końców i żółtych środków, zważyć ją, a następnie sparzyć wrzącą wodą, aby z niej gorycz wyszła i odcedzić na sito. Gdy dobrze z wody osiśnie, skropić ją cytryną dla nabrania napowrót różowego koloru i kwaskowatego smaku, rozskubać listeczki palcami i wrzucić do gorącego, gęstego syropu, zrobionego z 4 funtów cukru, licząc na 1 funt róży. (Jeśli róża ma być nie do jedzenia, lecz tylko do ciasta, można dać cukru tylko 3 lub 2 funty). Pozostawić w nim różę do następnego dnia, potrząsając parę razy naczyniem i mieszając łyżką, aby listki pojedynczo się rozdzieliły. Nazajutrz smażyć na wolnym ogniu, aż róża nabierze przeźroczystości, wyszumować i zimną złożyć do słoja.

28. **Róża tarta do ciasta.** Konfitura z róży jest najsmaczniejsza do ciasta. Aby w smażeniu nie zatraciła swego pięknego zapachu, można z niej robić na surowo konfiturę tartą. Przygotować różę jak poprzednio, a po sparzeniu wycisnąć ją dobrze rękami, rozskubać trochę i skropić cytryną. Gdy nabierze koloru, włożyć do donicy i ucierać wałkiem z cukrem mialkim, licząc 2 funty na 1 funt róży, aż się zrobi z niej zupełnie gładka masa. Potem złożyć do słoja i używać w miarę potrzeby do ciasta.

55. **Zupa cytrynowa.** Ugotować rosół na kościach najlepiej cielecych, podprawić pół litrem kwaśnej śmietany z dodaniem dwóch żółtek i łyżki maki, wcisnąć cytryny do smaku, wrzucić trochę skórki cytrynowej otartej na tarku i podać z ryżem lub z grzankami.

56. **Zupa szczawiowa.** Ugotować rosół na kościach i odpadkach mięsa. Dobre dwie garście szczawiu obrać z łodyg idących środkiem liścia, opłukać, wycisnąć i posiekać na surowo. Dać na masło, aby się udusił, i troszkę posolić, by koloru nie stracił. Gdy rosół gotów, zaprawić go pół litrem śmietany kwaśnej, rozbitej z łyżką maki i zagotować razem z uduszonym szczawiem. Do tej zupy podają się jaja faszerowane w łupkach (patrz dodatki do zup), lub jaja na twardo obrane z łupiny i pokrajane w cząstki, licząc po jednym na osobę. Można zamiast jaj podać tylko grzanki.

57. **Zupa koprowa.** Robi się tak samo jak szczawiowa, tylko zamiast szczawiu udusić na maśle drobnutko posiekany koperek, którego jednak nie potrzeba parzyć, ale tylko w wodzie opłukać. Kto chce, może wbić 3 żółtka do wazy, a zupa będzie smaczniejsza. Podaje się z grzankami.

Z kredensika Cioci Irenki

Przygotowała: Ewa Adamczak

Zaglądam ponownie do kredensika Cioci Irenki z Sumina, do dawnej książki kucharskiej napisanej przez Marię Ochorowicz- Monatówą, wydanej w 1909r.

Od samego czytania o konfiturach z płatków róży zaczyna pachnieć wokół. Zapraszam też na zupę szczawiową, bo sezon akurat w pełni. A może młodą marcheweczkę?

166. **Marchew po mazursku.** Pokrajać w drobną kostkę litr marchwi, zalać pół litrem wody i pół litrem słodkiego mleka. Dodać łyżkę masła, szczyptę soli i trzy łyżki cukru i gotować do miękkości. Zrobić zaprawkę z łyżki masła, tyleż maki, rozprowadzić ćwierć litrem słodkiej śmietanki, ćwierć litrem tego smaku, w którym się marchewka gotowała, wlać do marchwi, wsypać trochę zielonego kopru, wymieszać, zagotować i podać na jarzynie z grzankami.

**HISTORYCZNE
WIEŚCI GMINNE**

**RAZEM Z NAMI TWÓRZ
HISTORYCZNE WIEŚCI GMINNE!**
Gminny Ośrodek Kultury w Biskupcu
ul. Rynek 4, 13-340 Biskupiec
e-mail: gok@gminabiskupiec.pl
tel. 733 708 111

opracowanie graficzne:
Daniel Zdanowski

Napisz do nas!